

109. (Resûlüm!) Sen, sana vahyolunana uy ve Allah hükmedinceye kadar sabret. O hakimlerin en hayırlısıdır.

(11)
ONBİRİNCİ SÛRE
HÛD

Hûd sûresi, 123 âyet olup 12, 17 ve 114. âyetler Medine'de, diğerleri Mekke'de inmiştir. 50-60. âyetlerde Arabistan halkına gönderilmiş peygamberlerden biri olan Hûd (a.s.)'in hayatından bahsedildiği için sûreye bu isim verilmiştir. Yunus sûresinden sonra inmiş olup onun devamı niteliğindedir. İtikada ait esasları, Kur'an'ın mucize oluşunu, ahiretle ilgili meseleleri, sevap ve cezayı ve Hz. Hûd'dan başka Nuh, Salih, İbrahim, Lût, Şuayb ve Musa (a.s.) gibi peygamberlerin kıssalarını ihtiva etmektedir.

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Elif. Lâm. Râ. (Bu sana indirilen), hikmet sahibi (ve) her şeyden haberdar olan (Allah) tarafından âyetleri sağlamlaştırılmış, sonra da açıklanmış bir kitaptır.

2. (De ki: Bu Kitap) «Allah'tan başkasına ibadet etmemeniz için (indirildi). Şüphesiz ki ben, onun tarafından size (gönderilmiş) bir uyarıcı ve müjdeleyiciyim.

3. Ve Rabbinizden mağfiret dilemeniz, sonra da ona tevbe etmeniz için (indirildi. Eğer bu emrolunanları yaparsanız), Allah sizi, tayin edilmiş bir süreye kadar güzel bir şekilde yaşatır, fazlasını yapan herkese de iyiliğinin karşılığını verir. Eğer yüz çevirirseniz, ben sizin başınıza gelecek büyük bir günün azabından korkarım.»

4. Dönüşünüz yalnız Allah'adır. O, her şeye kadirdir.

5. Bilesiniz ki, onlar Peygamber'den, (düşmanlıklarını) gizlemeleri için göğüslerini çevirirler (gönüllerinden geçeni gizlerler). İyi bilin ki, onlar elbiselerine büründükleri zaman dahi, Allah onların gizlediklerini de, açığa çıkarıdıklarını da bilir. Çünkü O, kalplerin özünü bilendir.

107. Eğer Allah sana bir zarar dokundurursa, onu yine O'ndan başka giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır dilerse, O'nun keremini geri çevirecek de yoktur. O, hayırları kullarından dilediğine eriştirir. Ve O bağışlayandır, esirgeyendir.

108. De ki: Ey insanlar! Size Rabbinizden Hak (Kur'an) gelmiştir. Artık kim doğru yola gelirse, ancak kendisi için gelecektir. Kim de saparsa, o da ancak kendi aleyhine sapacaktır. Ben sizin üzerinize vekil değilim. (Sadece tebliğ etmekle memurum).

6. Yeryüzünde yürüyen her canlının rızkı, yalnızca Allah'ın üzerinedir. Allah o canlının durduğu yeri ve sonunda bırakılacağı mekanı bilir. (Bunların) hepsi açık bir kitapta (*levh-i mah-fuz'da*) dır.

7. O, hanginizin amelinin daha güzel olacağı hususunda sizi imtihan etmek için, Arş'ı su üzerinde iken, gökleri ve yeri altı günde yaratandır. Yemin ederim ki, (*Resûlüm!*): «Ölümden sonra muhakkak diriltileceksiniz» desen, kâfir olanlar derhal «Bu, açık bir büyüden başka bir şey değildir» derler.

(Göklerin ve yerin altı günde yaratılması meselesi için A'râf Sûresi 54. âyetin izahına bakınız.

8. Andolsun, eğer biz onlardan azabı sayılı bir süreye kadar erteleysek, mutlaka «Onun gelmesini engelleyen nedir?» derler. Bilesiniz ki, kendilerine azap geldiği gün, bir daha onlardan uzaklaştırılacak değildir. Ve alay etmekte oldukları şey, onları çepeçevre kuşatacaktır.

9. Eğer insana tarafımızdan bir rahmet (*nimet*) tattırır da sonra bunu ondan çekip alırsak, tamamen ümitsiz ve nankör olur.

10. Eğer kendisine dokunan bir zarardan sonra ona bir nimet tattırırsak, elbette «Kötülükler benden gitti» der. Çünkü o (*bunu derken*) şımarıktır, kibirlidir.

11. Ancak (*musibetlere*) sabredip güzel iş yapanlar böyle değildir. İşte onlar için bir bağış ve bir büyük mükâfat vardır.

12. Belki de sen (*müşriklerin:*) «Ona (*gökten*) bir hazine indirilseydi veya onunla beraber bir melek gelseydi!» de-

سُورَةُ هُودٍ

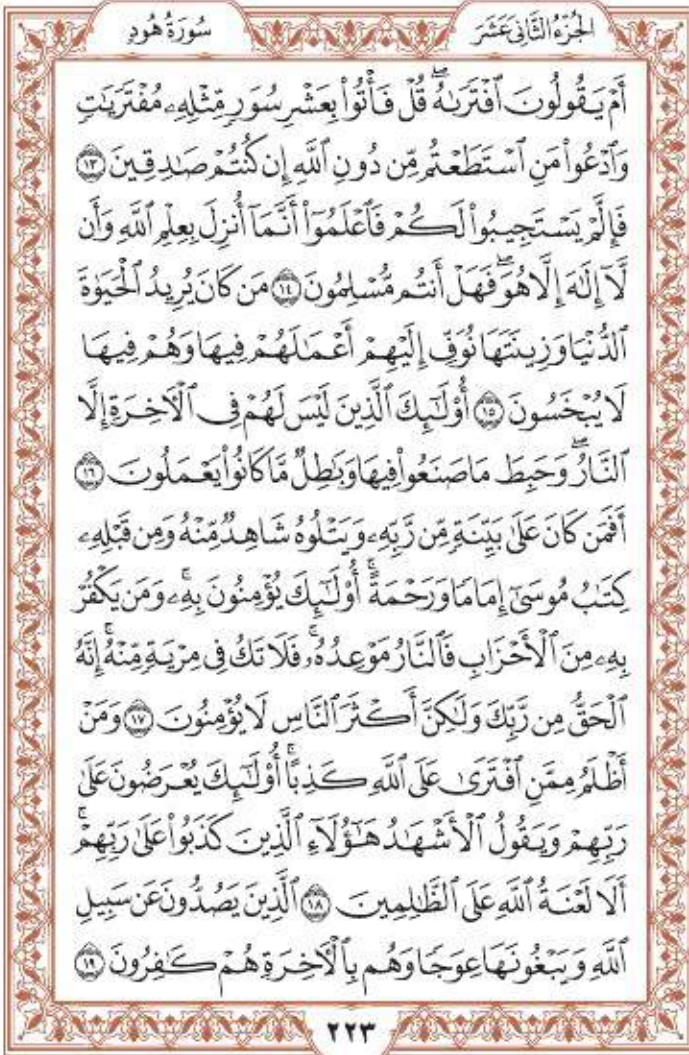
الجزء الثاني عشر

﴿ وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۝۶ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَلَئِنْ قُلْتُمْ إِنَّكُمْ مَعْبُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْحَرٌ مُبِينٌ ۝۷ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ إِلَىٰ أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ ۗ أَلَا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝۸ وَلَئِنْ أَدْقْنَا الْأَلْسِنَ مَنَارِحِمَ ۗ ثُمَّ نُرَعِّنْهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَعُوسٌ كَفُورٌ ۝۹ وَلَئِنْ أَدْقْنَا نَعْمَاءَ بَعْدَ ضَرَاءٍ مَسَّتَهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي إِنَّهُ لَنَفِخٌ فَخُورٌ ۝۱۰ إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ۝۱۱ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا نُوحِيَ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كِتَابٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَكُ ۚ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ۝۱۲﴾

۲۲۲

melerinden ötürü sana vahyolunan âyetlerin bir kısmını (*duyurmayı*) terk edeceksin ve bu yüzden ruhun daralacaktır. (*İyi bil ki*) sen ancak bir uyarıcısın. Allah ise her şeyde vekîldir.

(Müşrikler, zaman zaman, Hz. Peygamber'den, gökten hazineler indirmesi, kendilerine bir melek gönderilmesi gibi, olağanüstü şeyler isterler ve onların bu inatçı ve inkârcı tavırları Resûlullah'ı son derece üzerti. Çünkü, onlara mucize gösterince de bunun bir büyü olduğunu söyleyerek yine inkâra devam ederlerdi. İşte yukarıdaki âyet, onların bu olumsuz tavır karşısında Allah'ın âyetlerini tebliğden vazgeçmemesi hususunda Hz. Peygamber'i uyarmakta, onun görevinin bu olduğunu, ötesinin Allah'a ait olduğunu bildirmektedir.)

13. Yoksa, «Onu (*Kur'an'ı*) kendisi uydurdu» mu diyorlar? De ki: Eğer doğru iseniz Allah'tan başka çağırabildiklerinizi (*yardıma*) çağırın da siz de onun gibi uydurulmuş on süre getirin.

(Bu meydan okumanın Arapçayı en güzel bir şekilde kullananlara yöneltilmesi dikkat çekicidir. Daha sonra inen âyet-i kerimelerle bu miktar üç âyete kadar indirilmesine rağmen onlar buna da cesaret edememişler ve kılıçla karşılık vermek zorunda kalmışlardır. Bu sonuç Kur'an'ın Allah kelâmı olduğunun büyük bir delilidir.)

14. Eğer (*onlar*) size cevap veremiyorlarsa, bilin ki, o ancak Allah'ın ilmiyle indirilmiştir ve O'ndan başka tanrı yoktur. Artık siz müslüman oluyormusunuz?

15. Kim, (*yalnız*) dünya hayatını ve zinetini istemekte ise, işlerinin karşılığını orada onlara tam olarak veririz ve orada onlar hiçbir zarara uğratılmazlar.

16. İşte onlar, ahirette kendileri için ateşten başka hiçbir şeyleri olmayan kimselerdir; (*dünyada*) yaptıkları da boşa gitmiştir, yapmakta oldukları şeyler (*zaten*) bâtıldır.

17. Rabbin tarafından (*gelmiş*) açık bir delile dayanan ve kendisini Rabbinden bir şahidin izlediği, ayrıca kendisinden önce, bir önder ve bir rahmet olarak Musa'nın Kitab'ı (*elinde*) bulunan kimse (*inkârcular gibi*) midir? Çünkü bunlar ona (*Kur'an'a*) inanırlar. Zümrelerden hangisi onu inkâr ederse işte cehennem ateşi onun varacağı yerdir, bundan şüphen olmasın; zira bu, senin Rabbin tarafından bildirilmiş gerçektir; fakat insanların çoğu inanmazlar.

(Bu âyet-i kerimede bir mukayese yapılmaktadır. Şöyle ki: Kur'an-ı Kerim gibi pek parlak bir delile, bu delili teyit eden bir şahide yani mucizeye ve inançlarının sağlamlığını gösteren semâvî kitaplardan biri olan Tevratın şahitliğine sahip olan Peygamber ile bunları inkâr eden ve sadece dünya hayatından başka bir şey istemeyen bir kâfirin eşit olamayacağı bildirilmektedir. Çünkü bunların biri Allah'ın seçkin kulu ve Allah'a inmiş, dolayısıyla dünya ve ahiret saadetini kazanmış kimsedir; diğeri ise inkâr etmiş, dolayısıyla ebedî azaba müstehak olmuştur.)

18. Kim Allah'a karşı yalan uydurandan daha zalim olabilir? Onlar (*kıyamet gününde*) Rablerine arz edilecekler, şahitler de: İşte bunlar Rablerine karşı yalan söyleyenlerdir, diyecekler. Bilin ki, Allah'ın lâneti zalimlerin üzerindedir!

19. Onlar, (*insanları*) Allah'ın yolundan alıkoyan ve onu eğri göstermek isteyenlerdir. Ahireti inkâr edenler de onlardır.

20. Onlar yeryüzünde (Allah'ı) âciz bırakacak değillerdir, onların Allah'tan başka (yardım isteyecekleri) dostları da yoktur. Onların azabı kat kat olacaktır. Çünkü onlar (gerçekleri) ne görebiliyorlar ne de kulak veriyorlardı.

21. İşte onlar kendilerini ziyana uğrattılar. Uydurmakta oldukları şeyler de kendilerinden kaybolup gitti.

22. Şüphesiz onlar, ahirette en çok ziyana uğrayanlardır.

23. İnanıp da güzel işler yapan ve Rablerine gönülden boyun eğenlere gelince, işte onlar cennet ehlidir. Onlar orada ebedî kalırlar.

24. Bu iki zümrenin (müminlerle kâfirlerin) durumu, kör ve sağır ile gören ve işiten kimseler gibidir. Bunların hali hiç eşit olur mu? Hâla ibret almıyor musunuz?

(Sürenin buraya kadar olan bölümünde itikadla ilgili esaslar, Kur'an'ın mucize oluşu, inananların ahiretteki durumları, cezaları; buna karşılık inananların mükâfatları anlatıldı ve onların cennet ehli oldukları bildirildi. Nihayet bu iki zümre belîğ bir teşbih ile insanlığın tefekkürüne sunuldu ve onlar düşünmeye davet edildi. Bundan sonraki bölümlerde de ibret olarak bazı peygamberlerin hayatları, tevhid inancını yaymak için verdikleri mücadele, kavimlerinin bunlara karşı tutumları ve meydana gelen olayların neticeleri anlatılmaktadır.)

25. Andolsun, biz Nuh'u kavmine elçi gönderdik. Onlara: «Ben (dedi), sizin için apaçık bir uyancıyım.

26. Allah'tan başkasına tapmayın! Ben, size (gelecek) elem verici bir günün azabından korkuyorum.»

27. Kavminden ileri gelen kâfirler dediler ki: «Biz seni sadece bizim gibi bir insan olarak görüyoruz. Bizden, basit görüşle hareket eden alt tabakamızdan başkasının sana uyduğunu görmüyoruz. Ve sizin bize karşı bir üstünlüğünüzü de görmüyoruz. Bilakis sizin yalancılar olduğunuzu düşünüyoruz.»

(«Mele» kelimesi, ileri gelenler, eşraf, elit tabaka anlamlarına gelir. Kur'an-ı Kerim dikkatli-

سُورَةُ هُودٍ

الجزء الثاني عشر

أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ يُضَعِّفُ لَهُمُ الْعَذَابَ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿١٠﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١١﴾ لَأَجْرَمَ أَنْهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْأَخْسَرُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٣﴾ *مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصْمَىٰ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوُونَ مَثَلًا أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِذِ اتَّخَذُوا لَكَ نَذِيرًا مُّبِينًا ﴿١٥﴾ أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمِ الْبِئْسِ ﴿١٦﴾ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا تَرَبُّكَ إِلَّا بَشْرٌ مِثْلَنَا وَمَا تَرَبُّكَ إِلَّا أَنْتَ عَاكِفٌ فِي الْوَادِي الرَّأْيِ وَمَا تَرَبُّنَا إِلَّا أَنْتَ عَلَيْنَا مِمَّنْ فَضَّلِ بَلْ نُنظِقُكَ كَذِبِينَ ﴿١٧﴾ قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيْنَةٍ مِنْ رَبِّي وَهِيَ رَحْمَةٌ مِنْ عِنْدِهِ فَعَمِيَّتْ عَلَيْكُمْ أَنْزِلُكُمْ مَوْهَا وَأَنْتُمْ لَهَا كَرِيهُونَ ﴿١٨﴾

٢٢٤

ce incelendiğinde bütün peygamberlerin karşılığında Firavunvâri bir tâğutun ve ona akıl hocalığı yapan bir zümrenin var olduğu görülür. Zamanlarının her türlü maddi imkânlarını ellerinde bulunduran bu elit tabaka, çıkarlarını kaybetmek için inananları fakirlik ve zelillikle suçlama yoluna gitmişlerdir. Son Peygamber zamanında da aynı olay cereyan etmiş, ona fakir ve basit kimselerin inandıklarını bahane ederek karşı çıkmışlardır.)

28. (Nuh) dedi ki: Ey kavmim! Eğer ben Rabbim tarafından (bildirilen) açık bir delil üzerinde isem ve O bana kendi katından bir rahmet vermiş de bu size gizli tutulmuşsa, buna ne dersiniz? Siz onu istemediğiniz halde biz sizi ona zorlayacak mıyız?

سُورَةُ هُودٍ

الجزء الثاني عشر

وَيَقُولُ لَآ أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَا لَآ إِن آجِرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَمَا أَنَا
 بِطَارِدٍ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنَّهُمْ مُلْكُوا رَبِّهِمْ وَلَكِنِّي أَرَىٰ فِيكُمْ قَوْمًا
 تَجَاهِلُونَ ﴿٣١﴾ وَيَقُولُونَ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِن طردتُهُمْ أَفَلَا
 تَذَكَّرُونَ ﴿٣٢﴾ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِندِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا
 أَعْلَمُ الْغَيْبِ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي
 أَعْيُنُكُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنفُسِهِمْ إِنِّي
 إِذًا لَّأَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٣﴾ قَالُوا لَئِن لَّمْ يَكُن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ لَنُفَصِّلَنَّ
 فَآيَاتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِن كُنْتَ مِنَ الصَّٰدِقِينَ ﴿٣٤﴾ قَالَ إِنَّمَا
 يَأْتِيَكُمْ بِهِ اللَّهُ إِن شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٥﴾ وَلَا يَنْفَعُكُمْ
 نُصْحِي إِن أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِن كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ
 يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ يَقُولُونَ أَفْتَرَيْنَاهُ
 قُلْ إِن أَفْتَرَيْنَاهُ فَعَلَىٰ آجْرَامِي وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا يُجْرِمُونَ
 ﴿٣٧﴾ وَأَوْحَىٰ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَن يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدَّ ءَامَنَ
 فَلَا تَتَّبِعِيسَ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٨﴾ وَأَصْبَحَ الْفُلُوكَ بِأَعْيُنِنَا
 وَوَحَيْنَا وَلَا تَخْطِبُنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٣٩﴾

29. Ey kavmim! Allah'ın emirlerini bildirmeye karşılık sizden herhangi bir mal istemiyorum. Benim mükâfatım ancak Allah'a aittir. Ben iman edenleri kovacak değilim; çünkü onlar Rablerine kavuşacaklardır. Fakat ben sizi, bilgisizce davranan bir topluluk olarak görüyorum.

(Hz. Nuh'un kavmi inanmış fakir kimselere tenezzül etmiyor ve onlarla beraber olmak istemiyorlardı. Bunun için Nuh (a.s.)'in onları yanından kovmasını teklif ettiler. O büyük peygamber elbette cahillerin sözüne bakarak Allah'a iman etmiş, Allah katında değeri olan kimseleri yanından kovacak değildi.)

30. Ey kavmim! Ben onları kovarsam, beni Allah'tan (onun azabından) kim korur? Düşünmüyor musunuz?

31. Ben size: «Allah'ın hazineleri benim yanımdadır» demiyorum, gaybı da bilmem. «Ben bir meleğim» de demiyorum. sizin gözlerinizin hor gördüğü kimseler için, «Allah onlara asla bir hayır vermeyecektir» diyemem. Onların kalplerinde olanı, Allah daha iyi bilir. Onları kovduğum takdirde ben gerçekten zalimlerden olurum.»

32. Dediler ki: Ey Nuh! Bizimle mücadele ettin ve bize karşı mücadelede çok ileri gittin. Eğer doğrulardan isen, kendisiyle bizi tehdit ettiğini (azabı) bize getir!

33. (Nuh) dedi ki: «Onu size ancak dilerse Allah getirir. Ve siz (Allah'ı) âciz bırakacak değilsiniz.

34. Eğer Allah sizi azdırmak istiyorsa, ben size öğüt vermek istesem de, öğüdüm size fayda vermez. (Çünkü) O sizin Rabbinizdir. Ve (nihayet) O'na döndürüleceksiniz.»

35. (Resûlüm!) Yoksa, «Bunu uydurdu» mu diyorlar? De ki: «Eğer onu uydurduysam günahım bana aittir. Fakat ben sizin işlediğiniz günahtan uzayıyorum.»

36. Nuh'a vahyolundu ki: Kavminden iman etmiş olanlardan başkası artık (sana) asla inanmayacak. Öyle ise onların işlemekte olduklarından (günahlarından) dolayı üzülme.

37. Gözlerimizin önünde ve vahyimiz (emrimiz) uyarınca gemiyi yap ve zulmedenler hakkında bana (bir şey) söyleme! Onlar mutlaka boğulacaklardır!

38. Nuh gemiyi yapıyor, kavminden ileri gelenler ise, yanına her uğradıkça onunla alay ediyorlardı. Dedi ki: «Eğer bizimle alay ediyorsanız, iyi bilin ki siz nasıl alay ediyorsanız biz de sizinle alay edeceğiz!

39. Kendisini rezil edecek azabın ki-me geleceğini ve sürekli bir azabın ki-min başına ineceğini yakında bileceksiniz.»

40. Nihayet emrimiz gelip de sular coşup yükselmeye başlayınca Nuh'a dedik ki: «(Canlı çeşitlerinin) her birinden iki eş ile -(boğulacağına dair) aleyhinde söz geçmiş olanlar dışındaaileni ve iman edenleri gemiye yükle!» Zaten onunla beraber pek azı iman etmişti.

(Meâlin «sular coşup yükselmeye başlayınca» kısmını «tandır (tennûr) kaynayınca» şeklinde çevirenler de olmuştur. Müfessirler tandırın kaynamasını çeşitli şekillerde tefsir etmişlerdir. Son asrın müfessirlerinden M. Hamdi Yazır, Hz. Nuh'un gemisinin alelade yelkenli bir gemi olmayıp buharlı bir vapur olduğuna işaret etmektedir ki, buna göre, «tandır kaynadı» demek, vapurun ocağı yandı ve harekete hazır duruma getirildi, demek olur.)

41. (Nuh) dedi ki: «Gemiye binin! Onun yüzüp gitmesi de, durması da Allah'ın adıyladır. Şüphesiz ki Rabbim çok bağışlayan, pek esirgeyendir.»

42. Gemi, dağlar gibi dalgalar arasında onları götürüyordu. Nuh, gemiden uzakta bulunan oğluna: Yavrucuğum! (Sen de) bizimle beraber bin, kâfirlerle beraber olma! diye seslendi.

(Hz. Nuh'un oğlu babasına iman etmemişti. Nitekim babası inananları gemiye bindirirken o ayrılarak bir kenara çekilmişti. Diğer oğulları Hâm, Sâm ve Yâfes babalarına inanmış ve onunla beraber gemiye binmişlerdi. Türk milletinin Yâfes'in Türk adındaki oğlundan türediği rivayet edilir.)

43. Oğlu: Beni sudan koruyacak bir dağa sığınacağım, dedi. (Nuh): «Bugün Allah'ın emrinden (azabından), merhamet sahibi Allah'tan başka koruyacak kimse yoktur» dedi. Aralarına dalga girdi, böylece o da boğulanlardan oldu.

سُورَةُ هُودٍ

الجزء الثاني عشر

وَيَصْنَعُ الْفُلَّكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ
قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنِّي فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ
﴿٣٨﴾ فَسَوْفَ نَعْتَابُكَ مِنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ
مُقِيمٌ ﴿٣٩﴾ حَتَّى إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا
مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
وَمَنْ ءَامَنَ وَمَنْ ءَامَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾ وَقَالَ ارْكَبُوا
فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرِبْنَهَا وَمُرْسَتْهَا إِنْ رَّبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ
﴿٤١﴾ وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ
وَكَانَ فِي مَعْرَلٍ يَبْتُئِيَّ اَرْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾
قَالَ سَوِّىْ اِلَى جِبَلٍ يَعْصُمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ
مِنْ اَمْرِ اللَّهِ اِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ
الْمُعْرِضِينَ ﴿٤٣﴾ وَقِيلَ يَا اَرْضُ اَبْلِي مَاءُكَ وَيَسْمَاءُ اَقْلَبِي
وَعِيصُ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْاَمْرُ وَاَسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ
بُعْدُ لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ اِنِّ ابْنِي
مِنْ اَهْلِي وَاِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَاَنْتَ اَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ﴿٤٥﴾

۲۲۶

(Bu âyete şöyle de mana verilmiştir: «Bugün, Allah'ın esirgediklerinden başkasını O'nun vereceği emirden koruyacak kimse yoktur»)

44. (Nihayet) «Ey yer suyunu yut! Ve ey gök (suyunu) tut!» denildi. Su çekildi; iş bitirildi; (gemi de) Cûdf (dağının) üzerine yerleşti. Ve: «O zalimler topluluğunun canı cehenneme!» denildi.

45. Nuh Rabbine dua edip dedi ki: «Ey Rabbim! Şüphesiz oğlum da ailemendir. Senin vâdin ise elbette haktır. Sen hakimler hakimisin.»

(Hz. Nuh bunu derken Allah'ın, ailesini boğulmaktan kurtaracağına dair vâdine işaret ediyordu.)

سُورَةُ هُودٍ

الجزء الثاني عشر

قَالَ يَنْفُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ رَعَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْتَأْنِ
 مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ
 ٤٦ قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا
 تَغَفَّرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ٤٧ قِيلَ يَنْفُوحُ
 أَهَيْظَ بِسَلْمٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ
 وَأَمْرٌ سَنَمْتِعُهُمْ ثُمَّ نَمْسُهُمْ مِثْلَ عَادٍ ٤٨ أَلَيْسَ لَكَ
 مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ
 وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَقِيبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ٤٩
 وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودٌ قَالَ يَقَوْمِ أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ
 إِلَهٍ غَيْرُهُ إِنِّي آنَسَمُ إِلَّا مُفْتَرُونَ ٥٠ يَقَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ
 أَجْرًا إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ٥١
 وَيَقَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ
 عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا
 مُجْرِمِينَ ٥٢ قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ
 بِتَارِكِي آلِ الْعِهْتِنَا عَن قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ٥٣

46. Allah buyurdu ki: Ey Nuh! O asla senin ailenden değildir. Çünkü onun yaptığı kötü bir iştir. O halde hakkında bilgin olmayan bir şeyi benden isteme! Ben sana cahillerden olmamanı tavsiye ederim.

(Bu âyetten anlaşılıyor ki, insanlar arasındaki yakınlığın asıl sebebi din birliğidir. Allah'ın dinine inanmış ve peygamberlerini tasdik etmiş kimseler birbirlerinin manevi akrabası, yakını ve dostlarıdır. Bunların aralarında manevi bir birlik vardır. Müminlerle kâfirler ırk bakımından birbirlerinin akrabası olsalar bile, bu akrabalığın Allah katında hiçbir değeri yoktur. Nitekim Hz. Nuh'un oğlu babasına inanmadığı için, Allah Teâlâ onu Nuh peygamber'in ailesinden saymamıştır. Halbuki Hz. Peygamber, aralarında hiçbir neseb bağı bulunmayan Selman'ı kendi aile-

sinden saymıştır. Buna karşılık, özellikle Bedir harbinde birçok sahâbi, en yakınları olan babalarına ya da oğullarına karşı savaşmışlardır.)

47. Nuh dedi ki: Ey Rabbim! Ben senden hakkında bilgim olmayan şeyi istemekten sana sığınırım. Eğer beni bağışlamaz ve esirgemezsen, ben ziyana uğrayanlardan olurum!

48. Denildi ki: Ey Nuh! Sana ve seninle beraber olan ümmetlere bizden selam ve bereketlerle (*gemiden*) in! Kendilerini (*dünyada*) faydalandıracağız, sonra da bizden kendilerine elem verici bir azabın dokunacağı ümmetler de olacaktır.

49. (*Resûlüm!*) İşte bunlar sana vahyettiğimiz gayb haberlerindedir. Bundan önce onları ne sen biliyordun ne de kavmin. O halde sabret. Çünkü iyi sonuç (*sabredip*) sakınanlarındır.

(Bundan sonra bir başka peygamberin, kavmine hakkı tebliğ etmek uğrunda mücadelesi anlatılmaktadır.)

50. Âd kavmine de kardeşleri Hûd'u (*gönderdik*). Dedi ki: Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. Sizin O'ndan başka tanrınız yoktur. Siz yalan uyduranlardan başkası değilsiniz.

51. Ey kavmim! Ben, ona (*peygamberliğe*) karşılık sizden bir ücret istemiyorum. Benim ücretim, beni yaratan dan başkasına ait değildir. Hâla aklınızı kullanmıyor musunuz?

52. Ey kavmim! Rabbinizden bağış dileyin; sonra da O'na tevbe edin ki, üzerinize göğü (*yağmuru*) bol bol göndersin ve kuvvetinize kuvvet katsın. Günah işleyerek (*Allah'tan*) yüz çevirmeyin.

53. Dediler ki: Ey Hûd! Sen bize açık bir mucize getirmedin, biz de senin sözünle tanrılarımızı bırakacak değiliz ve biz sana iman edecek de değiliz.

54. Biz «Tanrılarımızdan biri seni fe-na çarpmış!» demekten başka bir söz söylemeyiz! (*Hûd*) dedi ki: «Ben Allah'ı şahit tutuyorum; siz de şahit olun ki ben sizin ortak koştuğunuzdan uzayım.»

55. «O'ndan başka (*taptıklarınızın hepsinden uzağım*). Haydi hepiniz bana tuzak kurun; sonra da bana mühlet vermeyin!»

56. «Ben, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan Allah'a dayandım. Çünkü yürüyen hiçbir varlık yoktur ki, O, onun perçeminden tutmuş olmasın. Şüphesiz Rabbim dosdoğru yoldadır.»

(Allah'ın, her varlığın perçeminden tutmasından maksat, her varlığın yönetiminin, hüküm ve tasarrufunun O'nun elinde olması, O'nun kudret ve iradesinin bütün varlıklar üzerinde mutlak ve kesin bir surette müessir olmasıdır. Allah'ın doğru yolda olması ise, O'nun hüküm ve tasarruflarının tamamen doğru, iyi ve adalete uygun olması, Allah'ın haksızlık ve zulümden, yanlışlık ve hadadan münezze olmasına demektir.)

57. «Eğer yüz çevirirseniz şüphesiz ki benimle size gönderileni size bildirdim. Rabbim (*dilerse*) sizden başka bir kavmi yerinize getirir de O'na hiçbir zarar veremezsiniz. Çünkü benim Rabbim her şeyi gözetendir.»

58. Emrimiz gelince, Hûd'u ve onunla beraber iman edenleri tarafımızdan bir rahmetle kurtardık, onları ağır bir azaptan kurtuluşu erdirdik.

59. İşte Âd (*kavmi*). Rablerinin âyetlerini inkâr ettiler; O'nun peygamberlerine âsi oldular ve inatçı her zorbanın emrine uydular.

60. Onlar hem bu dünyada hem de kıyamet gününde lânete tâbi tutuldular. Biliniz ki, Âd (*kavmi*) Rablerini inkâr ettiler. (*Şunu da*) bilin ki Hûd'un kavmi Âd, Allah'ın rahmetinden uzak kılındı.

(Nitekim el-Hâkka sûresinin 6. ve 7. âyetlerinde bildirildiğine göre, Âd kavmi yedi gece sekiz gün devam eden şiddetli bir kasırga ile helâk olup insanlar ağaç gövdeleri gibi yerlere yıkılıp kaldılar.

Bundan sonra da Salih Peygamber'in Semûd kavmine karşı verdiği mücadele anlatılmaktadır.)

سُورَةُ هُودٍ

الجزء الثاني عشر

إِن نَقُولُ إِلَّا أَعْرَبْنَاكَ بَعْضَ الْهَيْتَاءِ بِسُوءِ قَوْلِ إِيَّيْ أَشْهَدُ اللَّهَ
وَأَشْهَدُ وَأَنْتَ بَرِيٌّ مِّمَّا نَشْرِكُوتَ ﴿٥١﴾ مِنْ دُونِهِ فَكَيْدُونِي
جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ ﴿٥٢﴾ إِيَّيْ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ
مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا إِنْ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
﴿٥٣﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ
رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا إِنْ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيفٌ
﴿٥٤﴾ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَنَجَّيْنَا هُمُومًا مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٥﴾ وَتِلْكَ آيَاتُ جَحْدٍ وَإِيَّاكَ
رَبِّهِمْ وَعَصَوُا رُسُلَهُمْ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٥٦﴾ وَاتَّبَعُوا فِي
هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةَ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا إِنْ عَادُوا كَفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا
بُعْدَ الْعَادِ قَوْمِ هُودٍ ﴿٥٧﴾ وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ هُوَ أَنشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ
وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوا لَهُمْ تَتَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَإِنَّ رَبِّي لَقَرِيبٌ مُجِيبٌ
﴿٥٨﴾ قَالُوا يَا صَالِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ
مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّ الْإِلْهَ شَكٌّ مِمَّا نَدْعُونَ إِلَيْهِ رَبِّ مُرِيبٌ ﴿٥٩﴾

سورة هود
الجزء الثاني عشر

٢٢٨

61. Semûd kavmine de kardeşleri Sâlih'i (*gönderdik*). Dedi ki: Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. Sizin O'ndan başka tanrınız yoktur. O sizi yerden (*topraktan*) yarattı. Ve sizi orada yaşattı. O halde O'ndan mağfiret isteyin; sonra da O'na tevbe edin. Çünkü Rabbim (*kullarına*) çok yakındır, (*dualarını*) kabul edendir.

62. Dediler ki: Ey Sâlih! Sen bundan önce içimizde ümit beslenen birisiydin. (*Şimdi*) babalarımızın taptıklarına tapmaktan bizi engelliyor musun? Doğrusu biz, bizi kendisine (*kulluğa*) çağırmanın şeyden ciddi bir şüphe içindeyiz.

سُورَةُ هُودٍ

الجزء الثاني عشر

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ بَيْتِي مِن رَّبِّي وَعَاسِنِي
 مِنهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَبْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ، فَمَا تَزِيدُونِي
 غَيْرَ تَحْسِيرٍ ﴿٦٣﴾ وَيَقَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ
 فَذُرُّوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا سُوءَ فِعْلاً خَذَرُكُمْ
 عَذَابٌ قَرِيبٌ ﴿٦٤﴾ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ
 ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ﴿٦٥﴾ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا
 نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِن
 خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿٦٦﴾ وَأَخَذَ الَّذِينَ
 ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جِثْمِينَ ﴿٦٧﴾
 كَأَن لَّمْ يَغْتُرُوا فِيهَا إِلَّا أَنْ شَمُوا دَاكِفَرُوا رَبَّهُمْ أَلَا
 بُعْدَ الشُّمُودِ ﴿٦٨﴾ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبَشْرَىٰ قَالُوا
 سَلَامًا قَالَ سَلِّمُوا فَمَا لَيْتَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ خَبِيرٍ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا رَأَىٰ
 أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكَرَهُمْ وَأَوَّجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً
 قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٠﴾ وَأَمْرُهُمْ قَائِمَةٌ
 فَضَحِكْتُمْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾

63. (Sâlih) dedi ki: Ey kavmim! Eğer ben Rabbinimden (verilen) apaçık bir delil üzerinde isem ve O bana kendinden bir rahmet (peygamberlik) vermişse, buna ne dersiniz? Bu durum karşısında O'na âsi olursam beni Allah'tan (O'nun azabından) kim korur? O zaman siz de bana ziyan vermekten fazla bir şey yapamazsınız.

64. Ey kavmim! İşte size mucize olarak Allah'ın devesi. Onu bırakın, Allah'ın arzında yesin (içsin). Ona kötülük dokundurmayın; sonra sizi yakın bir azap yakalar.

(Rivayet edildiğine göre, Sâlih (a.s.)'ın kavmi, ondan, mucize olarak, kayadan deve çıkar-

masını istemişler. Hz. Sâlih de onlardan iman edeceklerine dair söz aldıktan sonra namaz kılmış, Allah'a dua etmiş ve mucize olarak büyük bir kayadan bir deve çıkmıştır. Sonra bu deve kendisi gibi büyükçe bir yavru doğurmuştur. Fakat kavminin pek azı iman etmiş, diğerleri yine kâfirliklerinde devam etmişlerdir.)

65. Fakat Semûd kavmi o deveyi, ayaklarını keserek öldürdüler. Sâlih dedi ki: «Yurduzda üç gün daha yaşayın (sonra helâk olacaksınız)!» Bu söz, yalanlanamayan bir tehdit idi.

66. Emrimiz gelince, Sâlih'i ve onunla beraber iman edenleri, bizden bir rahmet olarak (azaptan) ve o günün zilletinden kurtardık. Şüphesiz Rabbin kuvvetlidir, (her şeye) galip gelendir.

67. Zulmedenleri de o korkunç ses yakaladı ve yurtlarında diz üstü çöke kaldılar.

68. Sanki orada hiç oturmamışlardı. Biliniz ki, Semûd kavmi gerçekten Rablerini inkâr ettiler. Yine bilirsiniz ki, Semûd kavmi (Allah'ın rahmetinden) uzak kılındı.

69. Andolsun ki elçilerimiz (melekler) İbrahim'e müjde getirdiler ve: «Selam (sana)» dediler. O da: «(Size de) selam» dedi ve hemen kızartılmış bir buzağı getirdi.

(İbn Abbas, gelen elçilerin Cebrail ve beraberindeki iki melek olduğunu söyler. Bu iki meleğin de Mikâil ve İsrâfil oldukları rivayet edilmiştir.)

70. Ellerini yemeğe uzatmadıklarını görünce, onları yadırgadı ve onlardan dolayı içine bir korku düştü. Dediler ki: Korkma! (biz melekleriz). Lût kavmine gönderildik.

71. O esnada hanımı ayakta idi ve (bu sözleri duyunca) güldü. Ona da İshak'ı, İshak'ın ardından da Ya'kub'u müjdeledik.

72. (İbrahim'in karısı:) Olacak şey değil! Ben bir kocakan, bu kocam da bir ihtiyar iken çocuk mu doğuracağım? Bu gerçekten şaşılacak bir şey! dedi.

(Müfessirlerin izahına göre o sırada İbrahim (a.s.) yüz yirmi yaşında, hanımı ise doksan yaşında idi.)

73. (Melekler) dediler ki: Allah'ın emrine şaşıyor musun? Ey ev halkı! Allah'ın rahmeti ve bereketleri sizin üzerinizdedir. Şüphesiz ki O, övülmeye lâyıktır, iyiliği boldur.

74. İbrahim'den korku gidip kendisine müjde gelince, Lût kavmi hakkında (adeta) bizimle mücadeleye başladı.

(Çünkü Hz. İbrahim, inkârcılara gelecek olan umumî felâket ve azaba Lût (a.s.) ile ona inananların da uğrayacaklarından korkuyor, bu sebeple azabın kaldırılması için ısrarla Allah'a yalvarıyordu.)

75. İbrahim cidden yumuşak huylu, bağı yanık, kendisini Allah'a vermiş biri idi.

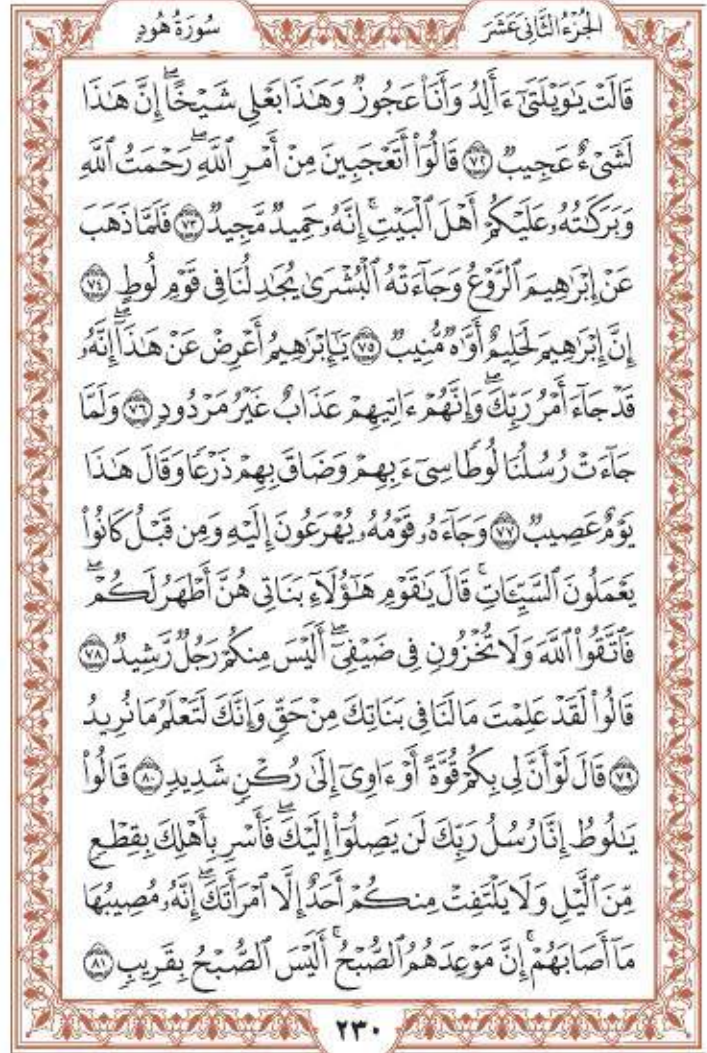
76. (Melekler dediler ki): Ey İbrahim! Bundan vazgeç. Çünkü Rabbinin (azap) emri gelmiştir. Ve onlara, geri çevrilmez bir azap mutlaka gelecektir!

77. Elçilerimiz Lût'a gelince, (Lût) onların yüzünden üzüldü ve onlardan dolayı içi daraldı da «Bu, çetin bir gündür» dedi.

(Meleklerin genç delikanlılar şeklinde geldiğini gören Lût (a.s.) onları insan sanmış ve kavminin onlara tecavüz etmesinden korkmuştu. Çünkü A'râf sûresinin 80 ve 81. âyetlerinde bildirildiğine göre Lût'un inkârcı kavminde cinsi sapıklık yaygın idi.)

78. Lût'un kavmi, koşarak onun yanına geldiler. Daha önce de o kötü işleri yapmaktaydılar. (Lût): «Ey kavmim! İşte şunlar kızlarımdır (onlarla evlenin); sizin için onlar daha temizdir. Allah'tan korkun ve misafirlerimin önünde beni rezil etmeyin! İçinizde akıllı başında bir adam yok mu!» dedi.

(Bazı tefsircilere göre Hz. Lût'un halkına evlenmelerini tavsiye ettiği kızlarından maksat kendi öz kızları değil, kavminin kızlarıdır. Çünkü onun sadece iki kızı vardı. Her peygamber kendi kavminin büyüğü ve manevi babası sayıldığından Hz. Lût: «İşte bunlar kızlarımdır...» demiştir.)

79. Dediler ki: Senin kızlarında bizim bir hakkımız olmadığını biliyorsun. Ve sen bizim ne istediğimizi elbette bilirsin.

80. (Lût:) Keşke benim size karşı (koyacak) bir gücüm olsaydı veya güçlü bir kaleye sığınabilseydim! dedi.

81. (Melekler) dediler ki: Ey Lût! Biz Rabbinin elçileriyiz. Onlar sana asla dokunamazlar. Sen gecenin bir kısmında ailenle (yola çıkıp) yürü. Kanından başka sizden hiçbirini geride kalmayın. Çünkü onlara gelecek olan (azap) şüphesiz ona da isabet edecektir. Onlara vâdolan (helâk) zamanı, sabah vaktidir. Sabah yakın değil mi?

سُورَةُ هُودٍ

الجزء الثاني عشر

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا
 حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مَّنصُورٍ ﴿٨٢﴾ مَسْوَمَةٌ عِندَ رَبِّكَ
 وَمَاهِي مِّنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٣﴾ وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ
 شُعَيْبًا قَالَ يَقْوَمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ
 وَلَا تَتَّقُوا الْمَكِّيَّ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أُرِيكُمْ بِحَيْرٍ
 وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ﴿٨٤﴾ وَيَقْوَمِ
 أَوْفُوا الْمَكِّيَّ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
 أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨٥﴾ يَقِيْتُ
 اللَّهُ حَيْرَ لَكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ
 بِحَفِيظٍ ﴿٨٦﴾ قَالُوا يَشْعِيبُ أَصَلَوْنَاكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرَكَ
 مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِكُمْ مَا نَشَاءُ إِنَّكَ
 لَأَنْتَ الْخَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ يَقْوَمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنْتُ
 عَلَى بَيْتَةٍ مِّن رَّبِّي وَرَزَقْنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ أَنْ
 أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنهَنكُمْ عَنْهُ إِن أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ
 مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

٢٣١

الجزء
١٢

85. Ve ey kavmim! Ölçüyü ve tartıyı adaletle yapın; insanlara eşyalarını eksik vermeyin; yeryüzünde bozguncular olarak dolaşmayın.

86. Eğer mümin iseniz Allah'ın (*helâlinden*) bıraktığı (*kâr*) sizin için daha hayırlıdır. Ben üzerinize bir bekçi değilim.

87. Dediler ki: Ey Şuayb! Babalarımızın taptıklarını (*putları*), yahut mallarımız hususunda dilediğimizi yapmayı terketmemizi sana namazın mı emrediyor? Oysa sen yumuşak huylu ve çok akıllısın!

88. Dedi ki: Ey kavmim! Eğer benim, Rabbim tarafından (*verilmiş*) apaçık bir delilim varsa ve O bana tarafından güzel bir rızık vermişse buna ne dersiniz? Size yasak ettiğim şeylerin aksini yaparak size aykırı davranmak istemiyorum. Ben sadece gücümün yettiği kadar ıslah etmek istiyorum. Fakat başaram ancak Allah'ın yardımı ile. Yalnız O'na dayandım ve yalnız O'na döneceğim.

(Bu âyette bir peygamberin en önemli vasıflarının sıralandığını görüyoruz: Her şeyden önce peygamberler Allah tarafından kendisine veya kendisinden önceki bir peygambere gönderilmiş bir delile yani vahye dayanırlar. İkincisi peygamberler, ümmetlerine tebliğ ettikleri şeyleri her şeyden önce kendi nefislerinde yaşarlar; sözleri ile özleri, kalpleri ile amelleri birbirine uyar; ümmetlerine tebliğ ettiklerine muhalif davranmazlar. Üçüncüsü, peygamberler birer ıslahatçıdır; onların görevi, yapmak, düzeltmektir; iyiliğin hakim olması, insanların doğruya ve iyiye yönelmesi için elinden geldiğince çaba göstermektir. Dördüncüsü, peygamberler, sadece Allah'a güvenir ve dayanırlar; başarının, yalnız Allah'tan geldiği hususunda hiçbir şüpheleri olmaz; bu sebeple de Allah'tan başka hiçbir kuvvete ve desteğe sahip olmasalar bile, yine de ümitsizliğe düşmezler.)

82. Emrimiz gelince, oranın altını üstüne getirdik ve üzerlerine (*balçıkta*) pişirilip istif edilmiş taşlar yağdırdık.

83. (*O taşlar:*) Rabbin katında işaretlenerek (*yağdırılmıştır*). Onlar zalimlerden uzak değildir.

84. Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı (*gönderdik*). Dedi ki: Ey kavmim! Allah'a kulluk edin! Sizin için ondan başka tanrı yoktur. Ölçüyü ve tartıyı eksik yapmayın. Zira ben sizi hayır (*ve bolluk*) içinde görüyorum. Ve ben, gerçekten sizin için kuşatıcı bir günün azabından korkuyorum.

89. Ey kavmim! Sakın bana karşı düşmanlığınız, Nuh kavminin veya Hüd kavminin, yahut Sâlih kavminin başlarına gelenler gibi size de bir musibet getirmesin! Lût kavmi de sizden uzak değildir.

(Yani onlar da sizin zamanınıza yakın bir zamanda helâk oldular. Dolayısıyla helâk olanların zamanca size en yakını onlardır. Ya da küfürde, kötülüklerde ve helâki gerektiren şeylerde sizden uzak değillerdi. Bu sebeple helâk oldular. Onlardan ibret almalısınız.)

90. Rabbinizden bağışlanma dileyin; sonra O'na tevbe edin. Muhakkak ki Rabbin çok merhametlidir, (*müminleri*) çok sever.

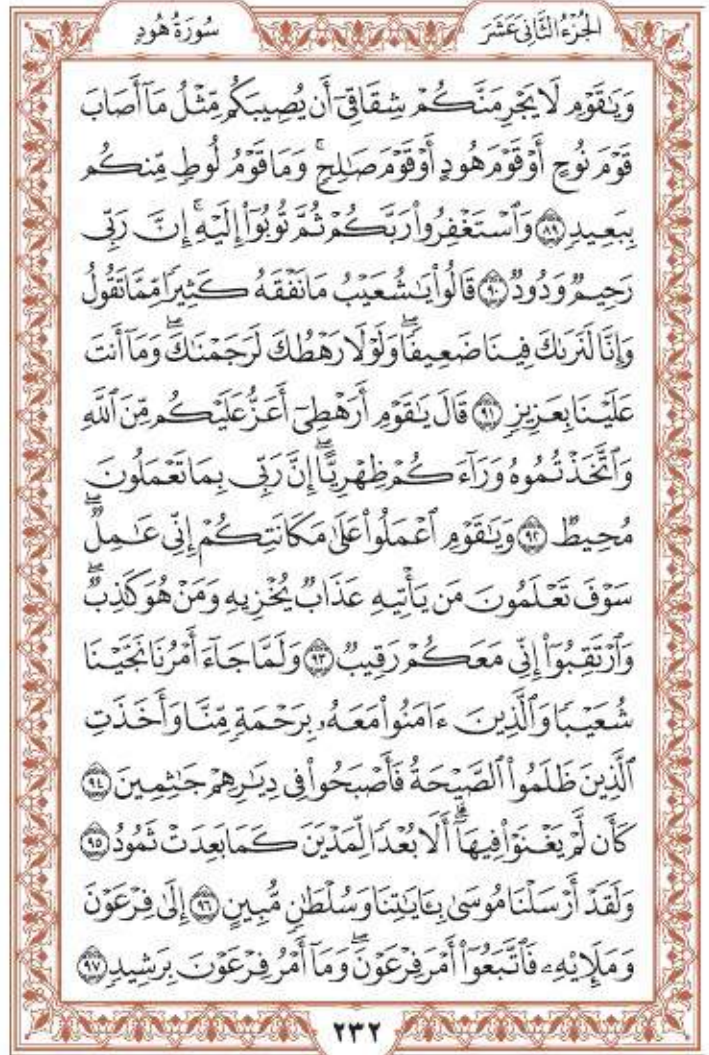
91. Dediler ki: Ey Şuayb! Söylediklerimizin çoğunu anlamıyoruz ve içimizde seni cidden zayıf (*âciz*) görüyoruz! Eğer kabilen olmasa, seni mutlaka taşıyarak öldürürüz. Sen bizden üstün değilsin.

92. (*Şuayb*:) «Ey kavmim dedi, size göre benim kabilem Allah'tan daha mı güçlü ve değerli ki, onu (*Allah'ın emirlerini*) arkanıza atıp unuttunuz. Şüphesiz ki Rabbin yapmakta olduklarınızı çepeçevre kuşatıcıdır.

93. Ey kavmim! Elinizden geleni yapın! Ben de yapacağım! Kendisini rezil edecek azabın geleceği şahsın ve yalanının kim olduğunu yakında öğreneceksiniz! Bekleyin! Ben de sizinle beraber beklemekteyim.»

94. Emrimiz gelince, Şuayb'ı ve onunla beraber iman edenleri tarafımızdan bir rahmetle kurtardık; zulmedenleri ise korkunç bir gürültü yakaladı da yurtlarında diz üstü çökekaldılar.

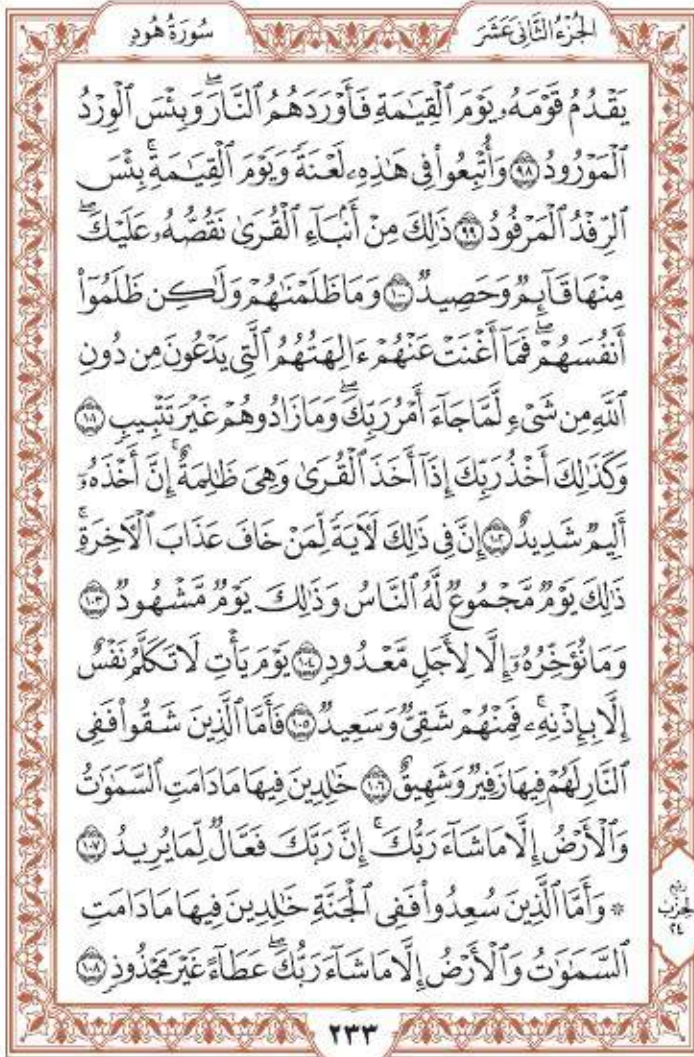
95. Sanki orada hiç barınmamışlardı. Biliniz ki, Semûd kavmi (*Allah'ın rah-*

metinden) uzak olduğu gibi Medyen kavmi de uzak oldu.

(Şuayb (a.s.)'ın kavmi de Semûd kavmi gibi nasihat dinlemedikleri için korkunç bir ses ve gürültü ile helâk olmuşlardır. Bunların cezalarının aynı olması kötü ahlâk bakımından birbirlerine benzediklerine işarettir. Nitekim Allah'ın rahmetinden uzak olmaları için her iki kavme de aynı beddua edilmiş ve Medyen kavmi bu hususta Semûd kavmine benzetilmiştir.)

96, 97. Andolsun ki Musa'yı da mucizelerimizle ve apaçık bir delille Firavun'a ve onun ileri gelenlerine gönderdik. Fakat onlar Firavun'un emrine uydular. Oysa Firavun'un emri doğru değildi.

98. Firavun, kıyamet gününde kavminin önüne düşecek ve onları (çekip) ateşe götürecektir. Varacakları yer ne kötü yerdirdir!

(Yani Firavun, nasıl ki bu dünyada kavminden inkârcı olanların önüne düşmüş; onlarla Allah'ın Resülü Hz. Musa ve onun tebliğ ettiği hak dine karşı mücadele vermişse, yine nasıl ki Allah'ın Peygamber'ini takip edip yakalamak için kavmini arkasına takmış ve nihayet kendisi denizde boğulduğu gibi onların boğulmasına da sebep olmuşsa, aynı şekilde ahirette de kavminin önünde olarak hepsi birden cehenneme sürülecektir.)

99. Onlar burada da, kıyamet gününde de lânete uğratıldılar. (Onlara) verilen bu armağan ne kötü armağandır!

100. (Ey Muhammed!) İşte bu, (halkı helâk olmuş) memleketlerin haberlerindedir. Biz onu sana anlatıyoruz; onlardan (bugüne kadar izleri) kalan da vardır, biçilmiş ekin (gibi yok olan) da vardır.

101. Onlara biz zulmetmedik; fakat, onlar kendilerine zulmettiler. Rabbinin (azap) emri geldiğinde, Allah'ı bırakıp da taptıkları tanrıları, onlara hiçbir şey sağlamadı, ziyanlarını artırmaktan başka bir şeye yaramadı.

102. Rabbin, haksızlık eden memleketleri (onların halkını) yakaladığında, onun yakalayışı işte böyle (şiddetlidir). Şüphesiz onun yakalaması pek elem vericidir, pek çetindir!

103. İşte bunda, ahiret azabından korkanlar için elbette bir ibret vardır. O gün bütün insanların bir araya toplandığı bir gündür ve o gün (bütün mahlûkatın) hazır bulunduğu bir gündür.

104. Biz onu (kıyamet gününü) sadece sayılı bir müddete kadar bekletiriz.

105. O geldiği gün Allah'ın izni olmadan hiç kimse konuşamaz. Onlardan kimi bedbahttır, kimi mutlu.

106. Bedbaht olanlar ateştedirler, orada onların (öyle feci) nefes alıp vermeleri vardır ki.

107. Rabbinin dilediği hariç, (onlar) gökler ve yer durdukça o ateşte ebedî kalacaklardır. Çünkü Rabbin, istediğini hakkıyla yapandır.

108. Mutlu olanlara gelince, onlar da cennettedirler. Rabbinin dilediği hariç, gökler ve yer durdukça onlar da orada ebedî kalacaklardır. Bu (nimetler) bitmez, tükenmez bir lütuftur.

(Bu âyetlerde sayılı müddetin sona ermesiyle gelecek olan kıyamet gününden ve bunu takip edecek olan ahiret hallerinden bahsedildiği için, buradaki gökler ve yerden maksat dünyanın değil, ahiretin gökleri ve yeridir. Çünkü İbrahim süresinin 48. âyetinde, «O gün yer başka bir yer ile, gökler de (başka göklerle) değiştirilir» buyrulmuştur.)

109. O halde onların tapmakta oldukları şeylerden (*bu şeylerin onları azaba götürdüğünden*) şüphen olmasın. Çünkü onlar ancak daha önce babalarının taptığı gibi tapıyorlar. Biz onların (*azaptan*) nasiplerini mutlaka eksiksiz olarak vereceğiz.

110. Andolsun biz Musa'ya Kitab'ı verdik; fakat onda ihtilaf edildi. Eğer Rabbinden bir söz geçmemiş olsaydı, elbette onların arasında hüküm verilmişti (*ve işleri de bitirilmişti*). Şüphesiz ki onlar (*Mekkeliler*) de Kur'an hakkında derin bir şüphe içindedirler.

111. Şüphesiz Rabbin, onların her birinin amellerinin karşılığını onlara tam olarak verecektir. Çünkü Rabbin, onların yapmakta olduklarından haberdardır.

112. O halde seninle beraber tevbe edenlerle birlikte emrolunduğun gibi dosdoğru ol! Aşırn da gitmeyin. Çünkü O, sizin yaptıklarınızı çok iyi görendir.

(Ashâb-ı kiramdan rivayet edildiğine göre Kur'an'da Resûlullah (s.a.) için bu âyetten daha şiddetli bir âyet inmemiştir. Resûlullah buyurmuştur ki: «Beni, Hûd sûresi kocattı!» Çünkü bu sûrede ona «emrolunduğun gibi dosdoğru ol!» denilmişti ve bu kolay bir iş değildi. Allah Teâlâ yalnız ona değil, onunla beraber müminlere de istikameti emretmektedir.)

113. Zulmedenlere meyletmeyin; sonra size ateş dokunur (*cehennemde yanarsınız*). Sizin Allah'tan başka dostlarınız yoktur. Sonra (*O'ndan da*) yardım göremezsiniz!

114. Gündüzün iki ucunda, gecenin de ilk saatlerinde namaz kıl. Çünkü iyilikler kötülükleri (*günahları*) giderir. Bu, öğüt almak isteyenlere bir hatırlatmadır.

(Tefsircilere göre, gündüzün iki tarafındaki namazlar, sabah, öğle ve ikindi; gecenin yakın saatlerindeki de akşam ve yatsı namazlarıdır. Âyette belirtilen iyiliklerden biri 5 vakit namazdır. Resûlullah (s.a.) buyurmuştur ki: Ne dersiniz, sizden birisinin kapısı önünde bir ırmak bulursa da, her gün beş defa onda yıkansa kendisinde kir namına bir şey kalır mı? Ashâb, «hayır» dediler. Bunun üzerine Resûlullah buyurdu ki:

سُورَةُ هُودٍ

الجزء الثاني عشر

فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ
 آبَاءَهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنَّا لَمَوْفُوهُم نَصِيبُهُمْ عِزَّ مَنْقُوصٍ
 ﴿١٠٩﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ
 سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقَضَىٰ بِئِنَّهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ
 ﴿١١٠﴾ وَإِن كَلَّمْنَا لَوْلِيَقِيَّتَهُمْ رَبُّكَ أَعْمَلَهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ
 حَئِيرٌ ﴿١١١﴾ فَاسْتَقِرُّ كَمَا أَمَرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا
 إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾ وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
 فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ
 لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَرَلَقَاءَ مِنَ
 اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرِي
 لِلذَّكِرِينَ ﴿١١٤﴾ وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ
 ﴿١١٥﴾ فَتَوَلَّوْكَانَ مِنَ الْفُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ أَوْلِيَايَتِهِ يَهْوَت
 عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ
 الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أَتَوْا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾ وَمَا
 كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

٢٣٤

İşte beş vakit namaz da bunun gibidir ki, Allah o sayede bütün hataları artır.)

115. (*Ey Muhammed!*) Sabırlı ol, çünkü Allah güzel iş yapanların mükâfatını zayi etmez.

116. Sizden önceki asırlarda yeryüzünde (*insanları*) bozgunculuktan alıkoacak faziletli kimseler bulunsaydı ya! Fakat onlardan, kurtuluşa erdirdiğimiz az bir kısmı müstesnadır (*bunlar görevlerini yaptılar*). Zulmedenler ise, kendilerine verilen refahın peşine düştüler. Zaten günahkâr idiler.

117. Halkı iyi olduğu halde Rabbin, haksızlıkla memleketleri helâk etmez.

سُورَةُ هُودٍ

الجزء الثاني عشر

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَرَاكَ مُتَخَلِّفِينَ
 (118) إِلَّا مَنْ زَجَمْنَا بِكَ وَوَلَدًا لِمَا خَلَقْتُمْ وَقَتَّتْ كَلِمَةَ رَبِّكَ
 لِأَمَلَانَ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ (119) وَلَا تَقْصُ
 عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نَشِئْتُمْ بِهِ فُؤَادَكَ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ
 الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ (120) وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَاتِكُمْ إِنَّا نَعْمَلُونَ (121) وَانظُرُوا إِنَّا مُنظِرُونَ
 (122) وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأُمُورُ كُلُّهَا
 فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (123)

سُورَةُ يُوسُفَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ (1) إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا
 عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ (2) نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ
 الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ
 لَمِنَ الْغَافِلِينَ (3) إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ
 أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ (4)

٢٣٥

120. Peygamberlerin haberlerinden senin kalbini (*tatmin ve*) teskin edeceğimiz her haberi sana anlatıyoruz. Bunda sana gerçeğin bilgisi, müminlere de bir öğüt ve bir uyarı gelmiştir.

121. İman etmeyenlere de ki: Elinizden geleni yapın! Biz de (*gerekeni*) yapmaktayız!

122. Bekleyin! Şüphesiz biz de beklemekteyiz!

123. Göklerin ve yerin gaybı (*sırrı*) yalnız Allah'a aittir. Her iş O'na döndürülür. Öyle ise O'na kulluk et ve O'na dayan! Rabbin yaptıklarınızdan gafil değildir.

(Âyette ibadet emrinin hemen arkasından tevekkül emri gelmektedir. Çünkü kulluk ancak tevekkül ile yani sadece Allah'a güvenip dayanmakla kemâle ulaşır. Bütün işlerde başarıya ulaşmak için esbaba tevessül hususunda elden geleni yapmakla beraber, başarıyı Allah'tan beklemek ve sadece O'ndan yardım dileyip O'na sığınmak, aynı zamanda imanın kemâline de âlâmettir.)

(12)

ONİKİNCİ SÛRE
YÛSUF

Yusuf sûresi, 111 âyet olup 1, 2 ve 3. âyetler Medine'de, diğerleri Mekke'de inmiştir. Sürenin başından sonuna kadar Yusuf Peygamber'den bahsedildiği için bu adı almıştır.

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Elif. Lâm. Râ. Bunlar, apaçık Kitab'ın âyetleridir.

2. Anlayasınız diye biz onu Arapça bir Kur'an olarak indirdik.

3. (*Ey Muhammed!*) Biz, sana bu Kur'an'ı vahyetmekle geçmiş milletlerin haberlerini sana en güzel bir şekilde anlatıyoruz. Gerçek şu ki, sen bundan önce (*bu haberleri*) elbette bilmeyenlerden idin.

4. Bir zamanlar Yusuf, babasına (*Ya'kub'a*) demişti ki: Babacığım! Ben (*rüyamda*) on bir yıldızla güneşi ve ayı gördüm; onları bana secde ederlerken gördüm.

118. Rabbin dileyseydi bütün insanları bir tek millet yapardı. (*Fakat*) onlar ihtilafa düşmeye devam edecekler.

119. Ancak Rabbinin merhamet ettikleri müstesnadır. Zaten Rabbin onları bunun için yarattı. Rabbinin, «Andolsun ki cehennemi tümüyle insanlar ve cinlerle dolduracağım» sözü yerini buldu.

(Tefsirciler âyette geçen «li-zâlike=bunun için» sözüne iki türlü mana vermişlerdir:

- «Zaten Rabbin onları bunun için yani ihtilafa düşmeleri için yarattı» veya:

- «Zaten Rabbin onları bunun için yani rahmetine nâil olmaları için yarattı».)